

Czego dowie się przedsiębiorca z rejestru beneficjentów rzeczywistych

Z informacji zgromadzonych w tej bazie bezpłatnie mogą korzystać nie tylko instytucje państwowe, lecz także firmy chcące np. sprawdzić kontrahentów czy poszukujące majątków dłużników

Agata Wysoczyńska
radca prawny
BCLA Bisiorek, Cieśliński
i Wspólnicy Sp. k.

Od prawie roku działa Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) – rządowa baza danych, w której gromadzi się i przetwarza informacje o beneficjentach rzeczywistych, tj. osobach fizycznych sprawujących bezpośrednią lub pośrednią kontrolę nad spółkami. Tworząc rejestr, ustawodawca w ten sposób utrudnił osobom fizycznym (w tym również przestępcom) posiadającym faktyczną kontrolę nad spółkami ukrywanie swojej tożsamości, np. poprzez zastosowanie skomplikowanej struktury kapitałowej czy też korzystanie ze spółek zagranicznych jako wspólników. Przy czym CRBR może być przydatny dla szerokiego kręgu obywateli, skorzystać z niego mogą np. przedsiębiorcy, którzy chcą poszerzyć wiedzę o potencjalnym kontrahencie. Dzięki informacjom zgromadzonym w CRBR każdy szybko i bez dodatkowych kosztów będzie mógł się dowiedzieć o tym, czy dana osoba pełni funkcje w zarządach spółek, jakie posiada w nich akcje lub udziały lub nad jakimi podmiotami sprawuje pośrednio kontrolę. Rejestr jest bowiem publiczny i pozwala każdemu zainteresowanemu na dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych, i co istotne – nie trzeba za to płacić. Przypomnijmy: przedsiębiorcy mieli obowiązek zarejestrować się w CRBR do 13 lipca br.

Jak szukać

Składanie wniosków odbywa się za pośrednictwem strony internetowej crbr.podatki.gov.pl. Należy wybrać opcję „wyszukaj” a następnie wskazać w polu wyboru czy wyszukiujemy:

- spółkę (wprowadzamy NIP),
- osobę fizyczną posiadającą PESEL (wówczas wprowadzamy PESEL),
- osobę fizyczną, która nie posiada PESEL (wprowadzamy jej imię, nazwisko i datę urodzenia).

Po wprowadzeniu powyższych informacji do formularza – w odpowiedzi otrzymamy informację o statusie wniosków dotyczących danych podmiotów oraz wyświetlone zostaną ikonki gotowych do pobrania udostępnionych dokumentów. Następnie wybieramy jedną z opcji „pobierz plik XML” lub „pobierz plik PDF”. W ten sposób na dysk komputera trafia wygenerowany dokument zawierający cenę informacji.

Wiadomości o firmie

Jeżeli wybraliśmy wyszukiwanie po numerze NIP spółki, w pobranym pliku znajdziemy m.in. następujące informacje:

- podstawowe dane spółki (nazwa, NIP, numer KRS, forma organizacyjna, adres);
- dane o jej beneficjencie lub beneficjentach rzeczywistych (imiona, nazwiska, numery PESEL, kraj obywatelstwa, kraj zamieszkania);
- uprawnienia beneficjenta/beneficjentów w spółce (wielkość udziałów, rodzaj uprzywilejowania akcji);

PRZYKŁAD 1

Jak dowiedzieć się, gdzie rządzi partner w interesach

Przedsiębiorca postanowił sprawdzić swojego nowego kontrahenta. W tym celu w wyszukiwarce na stronie crbr.podatki.gov.pl wybrał wyszukiwanie po numerze NIP spółki (numer ten zanotował z pieczętki jego firmy, numer NIP można również uzyskać, wpisując firmę spółki w pole „nazwa” w bazie KRS pod adresem <https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs/strona-glowna/index.html>). W pliku zawierającym informacje o spółce znalazł informację o beneficjencie rzeczywistym – był to Adam S. Przedsiębiorca zanotował jego numer PESEL i w kolejnym kroku wpisał go do tej samej wyszukiwarki. W odpowiedzi wyszukiwarka wyświetliła listę spółek, w których Adam S. posiada udziały.

PRZYKŁAD 2

Ile dywidendy zarobił dłużnik

Karol Iksiński postanowił sprawdzić swojego dłużnika – Tomasz Igrekowskiego. W CRBR wyszukał informację, że posiada on 50 proc. udziałów w spółce Z. W kolejnym kroku wszedł do bazy KRS. Za pośrednictwem przeglądarki dokumentów finansowych <https://ekrs.ms.gov.pl/> znalazł uchwałę w sprawie podziału osiągniętego zysku w spółce. Z ostatniej dostępnej uchwały za 2019 r. wynikało, że na wypłatę dywidendy w spółce Z przeznaczono 260 tys. zł. W CRBR pan Karol sprawdził, czy udziały pana Tomasza są uprzywilejowane co do dywidendy. Ponieważ nie były, pan Karol szybko obliczył, że posiadając 50 proc. udziałów w spółce Z, jego dłużnik otrzymał 130 tys. zł tytułem dywidendy za 2019 r.

Ramka 1

Jakie dane zawiera CRBR

Rejestr gromadzi informacje o beneficjentach rzeczywistych spółek:

- jawnych,
  - komandytowych,
  - komandytowo-akcyjnych,
  - z ograniczoną odpowiedzialnością,
  - prostych spółek akcyjnych (od 1 marca 2021 r.),
  - akcyjnych – z wyjątkiem spółek publicznych w rozumieniu ustawy z 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 623).
- Za niezgłoszenie lub zatajenie informacji o beneficjentach rzeczywistych spółkom grożą wysokie kary pieniężne, zaś członkom zarządów odpowiedzialność karna.

Ramka 2

Kto musi być zgłoszony

Osoba fizyczna lub osoby fizyczne:

- sprawujące bezpośrednio lub pośrednio kontrolę nad spółką poprzez posiadane uprawnienia, które wynikają z okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiające wywieranie decydującego wpływu na czynności lub działania podejmowane przez spółkę, lub
- w imieniu których są nawiązywane stosunki gospodarcze lub jest przeprowadzana transakcja okazjonalna.

W przypadku spółki – osoby prawnej, innej niż spółka, której papiery wartościowe są dopuszczalne do obrotu na rynku regulowanym i podlegają wymogom ujawniania informacji na podstawie przepisów prawa Unii Europejskiej lub odpowiadającym im przepisom prawa państwa trzeciego, beneficjentem rzeczywistym spółki jest:

- osoba fizyczna będąca udziałowcem lub akcjonariuszem spółki, której przysługuje prawo własności więcej niż 25 proc. ogólnej liczby udziałów lub akcji tej osoby prawnej;
- osoba fizyczna dysponująca więcej niż 25 proc. ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym spółki, także jako zastawnik albo użytkownik lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu;
- osoba fizyczna sprawująca kontrolę nad osobą prawną lub osobami prawnymi, którym łącznie przysługuje prawo własności więcej niż 25 proc. ogólnej liczby udziałów lub akcji spółki, lub
- osoba fizyczna dysponująca więcej niż 25 proc. ogólnej liczby głosów w organie spółki, także jako zastawnik albo użytkownik lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu;
- osoba fizyczna sprawująca kontrolę nad spółką przez posiadanie w stosunku do niej uprawnień, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351), lub
- osoba fizyczna zajmująca wyższe stanowisko kierownicze w organach spółki – w przypadku udokumentowanego braku możliwości ustalenia lub wątpliwości co do tożsamości osób fizycznych określonych w powyższych punktach oraz w przypadku niestwierdzenia podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

■ informacje o osobach reprezentujących. Dzięki danym, jakie znajdziemy w pliku pobranym za pomocą opcji wyszukiwania po numerze NIP, łatwo możemy zatem zweryfikować również to, czy dana osoba jest rzeczywistym członkiem zarządu lub wspólnikiem uprawnionym do reprezentacji spółki.

Z kolei zawarty w pobranym pliku PESEL beneficjenta może nam posłużyć do wyszukiwania dalszych informacji o nim.

Poznać kontrahenta

Po wpisaniu do wyszukiwarki numeru PESEL i pobraniu pliku dotyczącego danej osoby możemy się zapoznać z informacjami dotyczącymi m.in.:

- posiadanych przez nią udziałach we wszystkich spółkach, w których jest beneficjentem rzeczywistym;

- liczbie posiadanych udziałów;
  - czy udziały te są uprzywilejowane i w jaki sposób. [przykład 1]
- Możemy się dowiedzieć również, kto jest reprezentantem danej spółki.

A co jeśli nie znamy numeru PESEL kontrahenta, którego chcemy sprawdzić, jak również nie znamy NIP spółki, ale znamy tylko nazwę podmiotu, którego jest wspólnikiem lub członkiem zarządu? Wówczas z dodatkową pomocą może przysiąc baza KRS. Wchodząc pod adres <https://ekrs.ms.gov.pl/> i wybierając opcję „wyszukiwarka KRS”, po uzupełnieniu danych możemy pobrać aktualny odpis, w którym znajdziemy numery PESEL zarówno członków zarządu, jak i wspólników.

Sytuacja finansowa

Co jeszcze możemy zrobić z informacjami uzyskanymi w CRBR? W połączeniu z innymi oficjalnymi bazami danych – mogą być pomocne przy pogłębianiu wiedzy na temat sytuacji finansowej wybranych spółek lub kontrahenta. Kiedy już wygenerowaliśmy w wyszukiwarce pełną listę spółek, w których nasz kontrahent jest beneficjentem rzeczywistym, wówczas na stronie <https://ekrs.ms.gov.pl/> – po wybraniu opcji „Przeglądarka dokumentów finansowych” i podaniu numeru KRS tych podmiotów – uzyskamy informacje o ich sytuacji finansowej. Możemy tam pobrać m.in. sprawozdania finansowe i sprawozdania zarządu z działalności spółek.

Idąc dalej, w ten sposób dowiemy się też nieco więcej o sytuacji finansowej kluczowych osób, np. wspólników spółki. W przeglądarce dokumentów finansowych <https://ekrs.ms.gov.pl/> możemy bowiem wyszukać m.in. uchwałę o podziale zysku i straty. Dzięki zawartym w nich informacjom łatwo ustalimy wysokość dywidendy przysługującej danemu wspólnikowi. Spółki różnie określają podział zysku, czasami wskazują, jaka kwota dywidendy przypada na jeden udział/akcję, a czasami określają, że wypłata przypada proporcjonalnie do liczby posiadanych udziałów. [przykład 2]